

KOMUNIKAT PRASOWY nr 96/23

Luksemburg, 8 czerwca 2023 r.

Opinia rzecznik generalnej w sprawie C-218/22 | Comune di Copertino

Rzecznik generalna Tamara Ćapeta: Państwa członkowskie mogą ograniczyć wypłatę ekwiwalentu pieniężnego za coroczny płatny urlop niewykorzystany do chwili ustania stosunku pracy

Są one władne określić warunki w tym zakresie, by zachęcać do wykorzystywania urlopu rocznego w celu ochrony zdrowia pracowników, jeśli spełnione zostaną pewne przesłanki

Od lutego 1992 r. do października 2016 r. urzędnik zajmował stanowisko kierownika technicznego ds. robót komunalnych w gminie Copertino, Włochy. Pismem z 24 marca 2016 r. skierowanym do gminy urzędnik ten wypowiedział umowę o pracę w celu przejścia na wcześniejszą emeryturę od 1 października 2016 r. Domagał się uznania prawa do ekwiwalentu pieniężnego za 79 dni corocznego płatnego urlopu, którego nie wykorzystał w czasie trwania stosunku pracy. Gmina podniosła w odpowiedzi, że był on świadomy obowiązku wykorzystania pozostałych dni urlopu, oraz że nie może żądać wypłaty ekwiwalentu pieniężnego. W tym względzie gmina powołała się na przepis prawa włoskiego stanowiący, że pracownicy w sektorze publicznym *w żadnym wypadku* nie mają prawa do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop roczny z chwilą ustania stosunku pracy. W świetle wykładni nadanej temu przepisowi przez sądy włoskie wypłata ekwiwalentu pieniężnego za urlop roczny jest dopuszczalna jedynie wówczas, gdy ów urlop nie został rzeczywiście wykorzystany z powodów niezależnych od pracownika (takich jak choroba).

Rozpatrujący sprawę sąd w Lecce ma wątpliwości co do zgodności uregulowania włoskiego z [dyrektywą w sprawie czasu pracy](#), wobec czego zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy dyrektywa ta stoi na przeszkodzie takiemu uregulowaniu krajowemu oraz, jeżeli tak nie jest, czy to pracodawca czy pracownik powinien wykazać, że pracownik miał faktyczną możliwość wykorzystania corocznego płatnego urlopu.

W swojej opinii rzecznik generalna Tamara Ćapeta zauważyła, że ekwiwalent pieniężny nie jest autonomicznym prawem, jakie dyrektywa w sprawie czasu pracy przyznaje pracownikom. Dyrektywa pozwala na zastąpienie corocznego płatnego urlopu ekwiwalentem pieniężnym jedynie w razie ustania stosunku pracy. Jednakże **państwa członkowskie są władne określić warunki korzystania z prawa do urlopu rocznego, aby zachęcać do jego faktycznego wykorzystania. Preferencja przyznana faktycznemu wykorzystaniu corocznego płatnego urlopu, a nie jego „spieniężeniu”, jest uzasadniona celem tego urlopu, którym jest ochrona zdrowia pracowników w drodze zapewnienia im możliwości odpoczynku od pracy.** W istocie, opierając się zarówno na orzecznictwie Trybunału, jak i na dostępnym piśmiennictwie z zakresu nauk społecznych, rzecznik generalna Ćapeta wykazała, że rzeczywiste wykorzystanie corocznego płatnego urlopu stanowi dla pracowników ważne narzędzie umożliwiające psychiczną i fizyczną regenerację oraz, w ujęciu bardziej ogólnym, przyczynia się do dobrego stanu ich zdrowia zarówno w pracy, jak i poza nią.

Ogólnie rzecz biorąc, dyrektywa w sprawie czasu pracy nie zawsze stoi na przeszkodzie utracie niewykorzystanego corocznego płatnego urlopu z chwilą ustania stosunku pracy. W sytuacji gdy pracownik nie wystąpił o coroczny

płatny urlop umyślnie i z pełną świadomością co do konsekwencji, jakie mają z tego wynikać, po uprzednim umożliwieniu mu rzeczywistego skorzystania z prawa do tego urlopu, dyrektywa w sprawie czasu pracy nie stoi na przeszkodzie utracie tego prawa ani, w razie ustania stosunku pracy, wynikającemu z tego brakowi ekwiwalentu pieniężnego. **Państwa członkowskie mogą więc zachęcać do faktycznego wykorzystania corocznego płatnego urlopu i odwozić od jego „spieniężania”.**

Wreszcie, **rzecznik generalna Ćapeta uznała, że dyrektywa w sprawie czasu pracy nie stoi na przeszkodzie przepisom krajowym, które przewidują zakaz wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany coroczny płatny urlop z chwilą ustania stosunku pracy, o ile spełnione zostaną następujące warunki.**

Po pierwsze, zakaz występowania o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego nie może obejmować prawa do urlopu rocznego nabytego w roku rozliczeniowym, w którym następuje ustanie stosunku pracy. Po drugie, pracownikowi zapewniono faktyczną możliwość wykorzystania corocznego urlopu w poprzednich latach rozliczeniowych, w tym podczas minimalnego okresu dozwolonego przeniesienia. Po trzecie, pracodawca zachęcał pracownika do wykorzystania urlopu rocznego. Po czwarte, pracodawca poinformował pracownika, że niewykorzystany coroczny płatny urlop nie może być kumulowany z myślą o jego zamianie na ekwiwalent pieniężny w chwili ustania stosunku pracy.

Według rzecznik generalnej T. Ćapety do sądu krajowego należy ustalenie, czy uregulowanie włoskie może być interpretowane w ten sposób oraz czy wyliczone powyżej warunki są spełnione w rozpatrywanej przez sąd sprawie.

Co się tyczy ciężaru dowodu, rzecznik generalna T. Ćapeta uważa, że spoczywa on nie na pracowniku, lecz na pracodawcy. Jej zdaniem dyrektywa w sprawie czasu pracy wymaga, aby pracodawca wykazał, że umożliwił pracownikowi wykorzystanie urlopu, zachęcił go do tego i poinformował go o tym, iż w chwili ustania stosunku pracy wypłata ekwiwalentu pieniężnego nie będzie możliwa, a mimo to pracownik zdecydował się nie skorzystać z urlopu rocznego.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Pozostańmy w kontakcie!

